

6/8

7/8

47

Tredje mannen

DEN ROMAN av *Graham Greene* som filmmanuskriptet till "Tredje mannen" bygger på har nu utkommit jämte en av författarens filmade noveller (*The Third Man and the Fallen Idol*, William Heinemann Ltd, 6 sh.). Egentligen är det oriktigt att beteckna boken som en roman. Greene berättar i förordet att han skrev "romanen" inte för att läsas, utan för att ses. "För mig är det nästan omöjligt att skriva ett film-skådespel utan att först skriva en berättelse. Även en film kräver mera än en intrig, ett visst mått av karaktärisering, stämning och atmosfär; och dessa ting tycks för mig vara nästan omöjliga att från början fånga i ett filmmanuskripts trista sammandrag." Denna berättelse eller "förströelse" hör till det minst betydande som Greene skrivit, men är åtminstone för den som sett filmen både rolig och instruktiv. Wienstämningen, grå med inslag av brott och skräck, kommer bättre fram i boken än i filmen; av de stora komiska eller hemiska scenerna har däremot filmen helt naturligt gjort det mesta — såsom då äventyr författaren tas för Amerikas ledande highbrow och skall besvara frågor om modern litteratur eller då "tredje mannen" i Praterhjul utlägger sin övermännisko-filosofi. Den andra berättelsen i boken, förut publicerad under titeln "The Basement Room", är kanske Greenes mästareligaste novell.

HERBERT TINGSTEN

Vanvett som blivit vana

En ny utredning om skyddsrummen i landet befinner sig på remiss. Härefter uttryckte Aftonbladet sin oro för att detta material skulle komma till kommunisternas kännedom; borgarrådet Persson sades ha begärt en föredragning i ämnet. Dagen därpå innehöll Svenska Dagbladet ett lugnande meddelande: utredningen är öppen och så allmänt hållen att den utan fara kan läsas av alla. Även om hr Persson tog del av ärendet, funnes alltså ingen anledning till oro.

Händelsen berörs inte för att söka sak med någon av de nämnda tidningarna eller för att lämna nya upplysningar i frågan. Den berörs därför att den kastar ett blixtljus över den vanvettiga situation i vilken vi glidit in. En av stadens högsta tjänstemän, borgarråd och ordförande i polismyndigheten, är kommunist, är alltså medlem av ett parti som öppet deklarerar sin totala lojalitet mot Ryssland och lika öppet anbefaller sabotage i Sverige i händelse av ett ryskt angrepp. Då en utredning kommer i en livsviktig fråga ter det sig därför naturligt för demokratiska svenska tidningar att sätta sitt hopp till ett av två alternativ: antingen att vederbörande inte skall läsa utredningen eller att denna skall vara förvåg och allmän för att kunna utnyttjas av förrädare. Dithän har vi kommit, denna ordning har blivit nästan vanemässig: personer som skall värda huvudstadens intressen är notoriska fiender till dessa intressen.

Kommunisterna som polisborgarråd, tidigare också som ledamöter av hemvärns- och civilförsvarsnämnderna, skulle efter Pragkuppen ha varit otänkbara, om inte socialdemokraterna fortsatt att stödja dem med sina röster. Det är som representanter för det härskande blocket i Stockholms stadsfullmäktige som dessa femtekolonnare fått inneha sina platser.